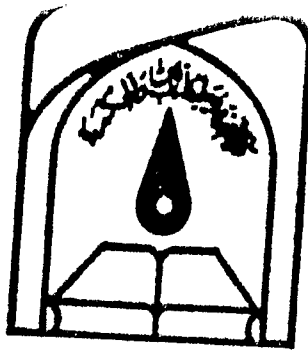




۲۸۲۲۲



دانشگاه تربیت مدرس - دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

حقوق خصوصی

دانشجو: حمیدرضا اصلانی

۱۳۸۱ / ۱۲ / ۲۰

حق اختراع با لحاظ موافقت نامه جنبه های مرتبط با

تجارت حقوق مالکیت معنوی (TRIPs)

رئیس دانشکده حقوق
تربیت مدرس

استاد راهنما: دکتر محمود صادقی

استاد مشاور: دکتر میرقاسم جعفرزاده

گروه حقوق خصوصی

شهریور ۱۳۸۱

۴۴۲۲۴


تاییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم / آقای : حمیدرضا اصلانی
تحت عنوان : حق اختراع با لحاظ موافقت نامه جنبه های مرتبط با تجارت حقوق

مالکیت معنوی (TRIPs)

از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی
ارشد پیشنهاد می کنند.

اعضای هیئت داوران

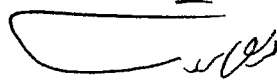


دکتر محمود صادقی

۱- استاد راهنما :

دکتر میرقاسم جعفرزاده

۲- استاد مشاور :



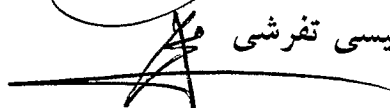
دکتر مرتضی شهبازی نیا

۳- استاد ناظر :



دکتر حسن صادقی مقدم

۴- استاد ناظر :



۵- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی : دکتر عیسی تفرشی

رئیس هیئت داوران
تاییدیه

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلا به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه). عبارت ذیل را چاپ کند:

کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته حقوق خصوصی است که در سال ۱۳۸۱ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر محمود صادقی و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر میرقاسم جعفرزاده از آن دفاع شده است.

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های نشریات دانشگاه تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند، دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس تادیه کند.

ماده ۵: دانشجویان تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند به علاوه دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود از طریق دادگاه معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب حمیدرضا اصلانی دانشجوی رشته حقوق خصوصی مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

تقدیم به:

پدر و مادرم که نخستین بار قه‌های دانش را در وجودم بارور کردند؛

و

همسرم، که باگذشت و فداکاری مرادرت‌هیه این پایان‌نامه لحظه
به لحظه یاری کرد.

باتشکراز:

استاد بزرگوار و معلم اخلاق جناب آقای دکتر محمود صادقی که با اشتیاق
زاید الوصفی مرا در تمام مراحل کاری یاری فرمودند؛

و

استاد فرزانه جناب آقای دکتر میرقاسم جعفرزاده که از اولین گام
تأدوین نهایی کار همواره از رشادات و دانش بی‌زوالش بهره فراوان
بردم.

چکیده:

حق اختراع حقی است انحصاری که به ثبت‌کننده یک اختراع ابتکاری و مفید و جدید در جهت انتفاع و بهره‌برداری از آن اختراع اعطاء می‌گردد. این حق که یکی از مهم‌ترین شاخه‌های حقوق مالکیت معنوی می‌باشد، در توسعه و پیشرفت صنعتی جوامع نقشی حیاتی ایفاء می‌کند. با اینکه حق مزبور در نظام حقوقی ما، سابقه هفتادساله در عرصه قوانین و مقررات دارد، لیکن با توجه به توسعه روزافزون دانش و تخصصی‌تر شدن شعب مختلف علوم که این شاخه از حقوق با آنها در تعامل می‌باشد، این مقوله نیازمند بررسی‌ها و بازنگری‌های روزآمدی است تا بتواند با شرایط و اوضاع و احوال حاکم‌بر زمان منطبق گردد.

ازسوی دیگر رعایت این حقوق در عرصه بین‌المللی و اصولاً جایگاه و اهمیت این امر در دهکده جهانی موجب شده که کشورهای جهان در نظامها و نهادهای نوین بین‌المللی حاکم‌بر روابط اقتصادی خود این دسته از حقوق را مورد عنایت ویژه‌ای قرار دهند که راهیابی حق اختراع به موافقت نامه «جنبه‌های مرتبط با تجارت حقوق مالکیت معنوی» (TRIPs) بعنوان میثاق الزام‌آور برای اعضای سازمان تجارت جهانی (WTO) مبین همین واقعیت است.

باعنایت به مراتب فوق، لزوم پیوستن به نظام حمایت از حق اختراع در قالبی فراگیر و استاندارد نظیر موافقت‌نامه TRIPs و در نتیجه بررسی قابلیت انطباق نظام حقوق داخلی در این زمینه با موافقت‌نامه مذکور و همچنین اصلاحات لازم برای نیل به چنین مقصودی را مورد مطالعه قرار می‌دهیم.

نتیجه بررسی‌ها نشان خواهد داد که نه تنها انجام اصلاحاتی به منظور تکامل و فربهی نظام حقوقی ایران و همچنین انطباق آن با موافقت‌نامه TRIPs ضروری است بلکه چنین اصلاحاتی با نظام حقوقی ما و همچنین مبانی آن سازگار می‌دارد.

کلیدواژه‌ها: مالکیت معنوی، مالکیت تجاری و صنعتی، حق اختراع، سازمان تجارت جهانی، موافقت‌نامه TRIPs

دانشگاه تربیت مدرس - دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

حقوق خصوصی

دانشجو: حمیدرضا اصلانی

**حق اختراع با لحاظ موافقت نامه جنبه های مرتبط با
تجارت حقوق مالکیت معنوی (TRIPs)**

استاد راهنما: دکتر محمود صادقی

استاد مشاور: دکتر میرقاسم جعفرزاده

گروه حقوق خصوصی

شهریور ۱۳۸۱

۱	مقدمه
۷	فصل اول: کلیات (مفهوم، پیشینه تاریخی و مبانی نظری حق اختراع)
۸	بخش اول: مفهوم حق اختراع و جایگاه آن در حقوق اموال
۹	۱-۱-۱- تمییز حق اختراع از اختراع
۱۰	۱-۱-۲- جایگاه حق اختراع در حقوق اموال
۱۰	۱-۲-۱- تعریف مال
۱۲	۱-۲-۲- تقسیم اموال به مادی و غیرمادی
۱۳	۱-۲-۳- مالکیت های معنوی
۱۵	۱-۲-۴- حق اختراع در تقسیم بندی های اموال
۱۶	۱-۲-۴-۱- عینی یا دینی بودن حق اختراع
۱۹	۱-۲-۴-۲- منقول یا غیرمنقول بودن حق اختراع
۲۲	بخش دوم: پیشینه تاریخی
۲۳	۱-۲-۱- حق اختراع در حقوق ایران
۲۳	۱-۲-۱-۱- قانون مدنی و حق اختراع
۲۳	۱-۲-۲- قانون ثبت علائم و اختراعات
۲۴	۱-۲-۳- حمایت کیفری از حق اختراع در ایران
۲۵	۱-۲-۴- الحاق به اتحادیه بین المللی برای حمایت از مالکیت صنعتی؛ قرارداد پاریس

- ۲۷ ۱-۲-۱-۵-تأسیس اداره ثبت شرکتها و علایم تجاری و اختراعات
- ۲۷ ۱-۲-۱-۶-قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای
- ۲۸ ۱-۲-۱-۷-پیش نویس لایحه حمایت از حق اختراع
- ۲۹ ۱-۲-۲-۲-حق اختراع در ^{عرصه} بین المللی
- ۲۹ ۱-۲-۲-۱-موافقت نامه پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی
- ۲۹ ۱-۲-۲-۱-اصول مهم موافقت نامه پاریس
- ۳۰ ۱-۲-۲-۱-۲-قواعد ماهوی مندرج در موافقت نامه پاریس
- ۳۰ ۱-۲-۲-۱-۲-۱-اصل رفتار ملی
- ۳۲ ۱-۲-۲-۱-۲-۲-۱-حق تقدم
- ۳۳ ۱-۲-۲-۱-۲-۲-۱-قواعد مشترک
- ۳۴ ۱-۲-۲-۲-۱-معاهده همکاری در حمایت بین المللی از حق اختراع
- ۳۶ ۱-۲-۲-۳-سازمان جهانی مالکیت معنوی
- ۳۸ ۱-۲-۲-۴-موافقت نامه «جنبه های مرتبط با تجارت حقوق مالکیت معنوی TRIPS»
- ۳۸ ۱-۲-۲-۴-۱-روند شکل گیری موافقت نامه TRIPS
- ۴۰ ۱-۲-۲-۴-۲-کارکردهای موافقت نامه TRIPS
- ۴۱ ۱-۲-۲-۴-۳-قلمرو اجرایی موافقت نامه TRIPS (زمانی - مکانی)
- ۴۲ ۱-۲-۲-۴-۴-شورای TRIPS
- ۴۳ -بخش سوم: مبانی نظری حمایت از حق اختراع
- ۴۴ ۱-۳-۱-لزوم حمایت از حق اختراع از دیدگاه سیاسی - اقتصادی و اجتماعی

۴۸	۱-۳-۲-لزوم حمایت از حق اختراع از دیدگاه فلسفه حقوق
۵۱	۱-۳-۲-۱-نظریه قرارداد اجتماعی
۵۲	۱-۳-۲-۲-نظریه معامله بنیادین
۵۳	۱-۳-۲-۳-نظریه حقوق فطری
۵۵	۱-۳-۲-۴-نظریه اخلاقی
۵۷	۱-۳-۳-لزوم حمایت از حق اختراع از دیدگاه حقوقی
۵۸	۱-۳-۴-لزوم حمایت از حق اختراع از دیدگاه فقه
۵۹	۱-۳-۴-۱-نظرات مخالفین مشروعیت حق اختراع
۶۱	۱-۳-۴-۲-نظرات موافقین مشروعیت حق اختراع

۶۶	فصل دوم: شرایط حمایت از اختراع
۶۹	بخش اول: شرایط ماهوی
۶۹	۱-۱-۲-ابتکاری بودن
۷۲	۲-۱-۲-کاربرد صنعتی
۷۵	۳-۱-۲-تازگی داشتن
۸۱	۲-۲-بخش دوم: شرایط شکلی
۸۲	۱-۲-۲-ثابت داخلی
۸۵	۲-۲-۲-ثابت بین المللی
۸۹	بخش سوم: اقسام اختراعات از حیث قابلیت حمایت
۸۹	۱-۳-۲-محصولات و فرایندهای بیوتکنولوژیک
۹۲	۲-۳-۲-روش ها و ابزارهای پزشکی
۹۶	۳-۳-۲-آثار کامپیوتری
۹۸	۴-۳-۲-روشها و طرحهای انجام امور و ارائه خدمات
۱۰۰	۵-۳-۲-کاربردهای نوین اشیاء و اختراعات قبلی
۱۰۱	بخش چهارم: موانع ثبت
۱۰۱	۱-۴-۲-مخالفت اختراع با اخلاق حسنه و نظم عمومی
۱۰۳	۲-۴-۲-فرمولها و ترتیبات دارویی
۱۰۶	۳-۴-۲-نقشه های مالی

۱۰۸	فصل سوم: حقوق مخترع و ضمانت اجراهای آن
۱۱۰	بخش اول: حقوق مخترع
۱۱۰	۱-۱-۳. معیارهای شناسایی مخترع
۱۱۰	۳-۱-۱-۱-۱-۳-شناسایی دارنده حق اختراع با توجه به ثبت اظهارنامه
۱۱۲	۳-۱-۱-۲-۲-۱-۳-شناسایی دارنده حق اختراع با توجه به رابطه کاری مخترع
۱۱۲	۳-۱-۲-۱-۱-۳-تعیین صاحب حق اختراع در روابط کارگر و کارفرما
۱۱۵	۳-۱-۲-۲-۱-۱-۳-تعیین صاحب حق اختراع در اختراعات گروهی
۱۱۶	۳-۱-۲-۳-۱-۱-۳-تعیین صاحب حق اختراع در روابط مدیریتی
۱۱۸	۳-۱-۲. حق معنوی مخترع
۱۲۰	۳-۱-۳. حقوق مادی مخترع
۱۲۰	۳-۱-۳-۱-۳-ویژگیهای مشترک حقوق مادی مخترع
۱۲۱	۳-۱-۳-۲-۱-۳-اقسام حقوق مالی مخترع
۱۲۱	۳-۱-۳-۲-۱-۳-حق انحصاری تولید و تکثیر
۱۲۲	۳-۱-۳-۲-۲-۱-۳-حق عرضه برای فروش و فروش
۱۲۴	۳-۱-۳-۲-۳-۱-۳-حق انجام واردات
۱۲۶	۳-۱-۳-۲-۴-۱-۳-حق اعطاء مجوز بهره برداری
۱۳۳	۳-۱-۳-۲-۵-۱-۳-حق انتقال و رهن گذاشتن حق اختراع
۱۳۵	بخش دوم: نقض حق اختراع و ضمانت اجراهای آن
۱۳۵	۳-۲-۱-۱. نقض حق اختراع
۱۳۵	۳-۲-۱-۱-۱-۳-اقسام اعمال ناقض حق اختراع
۱۳۶	۳-۲-۱-۱-۱-۲-۳-تولید و تکثیر غیر مجاز

- ۱۳۷ ۲-۱-۱-۲-۳-نگهداری، فروش و عرضه برای فروش غیر مجاز
- ۱۳۸ ۳-۱-۱-۲-۳-واردات غیر مجاز
- ۱۴۲ ۴-۱-۱-۲-۳-استعمال غیر مجاز
- ۱۴۳ ۲-۱-۲-۳-استثنائات اعمال ناقض حق اختراع
- ۱۴۳ ۱-۲-۱-۲-۳-استفاده شخصی و غیر تجاری
- ۱۴۴ ۲-۲-۱-۲-۳-استفاده با اهداف آزمایشی
- ۱۴۶ ۳-۲-۱-۲-۳-استعمال مقدم
- ۱۴۷ ۲-۲-۳-ضمانت اجراهای نقض حق اختراع
- ۱۴۹ ۱-۲-۲-۳-ضمانت اجراهای مدنی مقابله با تجاوز
- ۱۴۹ ۱-۱-۲-۲-۳-جبران خسارت
- ۱۵۱ ۲-۱-۲-۲-۳-جلوگیری از نقض یا ادامه نقض حق اختراع
- ۱۵۲ ۱-۲-۱-۲-۲-۳-صدور دستور موقت
- ۱۵۴ ۲-۲-۱-۲-۲-۳-معدوم کردن محصولات که از طریق
عهل تجاوز کارانه تحصیل شده اند
- ۱۵۵ ۲-۲-۲-۳-ضمانت اجراهای کیفری مقابله به تجاوز

۱۵۷	فصل چهارم: انتقال و زوال حق اختراع
۱۵۹	-بخش اول: انتقال حق اختراع
۱۵۹	۴-۱-۱- انتقال ارادی حق اختراع
۱۶۴	۴-۱-۲- انتقال قهری حق اختراع
۱۶۵	۴-۱-۲-۱- انتقال حق اختراع در اثر ارث
۱۶۸	۴-۱-۲-۲- انتقال حق اختراع در اثر ورشکستگی و افلاس
۱۷۱	-بخش دوم: زوال حق اختراع
۱۷۱	۴-۲-۱- پایان دوره اعتبار
۱۷۳	۴-۲-۲- فسخ و اعراض
۱۷۵	۴-۲-۳- لغو اعتبار گواهینامه اختراع به علت عدم پرداخت عوارض
۱۷۷	۴-۲-۴- ابطال ورقه اختراع
۱۷۸	۴-۲-۴-۱- جدید نبودن اختراع
۱۷۹	۴-۲-۴-۲- قابل استفاده نبودن اختراع در صنعت و کشاورزی
۱۷۹	۴-۲-۴-۳- حقیقی نبودن اختراع
۱۸۰	۴-۲-۴-۴- مخالفت اختراع با نظم عمومی و عفت عمومی و حفظ الصحة عمومی
۱۸۰	۴-۲-۴-۵- فرمولها و ترتیبات دارویی
۱۸۱	۴-۲-۴-۶- عدم استفاده عملی از اختراع
۱۸۴	نتیجه گیری و چشم اندازها
۱۸۹	فهرست منابع
۱۹۳	ضمائم